

עין משפט
גרי מצוה

נח:

הכונס פרק ששי בבא קמא

מסורת הש"ס

בר א ב ג מ"י פ"ד מהל'
טוקי מנחם הל' י' סג
עין פ' טו"ט ח"ת ס'
של ספ"ד :

מוסף רש"י

קטמה נטיעה. בהמה
שנסבה לרשות היתק
הזיקה. קטמה נטיעה ח"ת
כמה שמתן אותה (בחובות
פ"ה). שמי כסף. שמי
מטות (שם). חז"ל. שמי
של מנחה שמתן ושעורין
בעתן ירק (למ"ד פ"ט).

ה'שמי' בית סאה באותה שדה. פי' שאל אכלה ערוגה אחת שמין אותה אגב בית סאה כמה הימה יפה קודם שאכלה ממנה וכמה היא יפה עכשיו וקשה לר"י דלי אבית סאה קאי ה"ל למימר כמה נלשון זכר ועוד דקבעי בגמ' היכי שיימין הלל פירשה יפה משמיעו ששמן ערוגה צבית סאה ומה שפ"ה בגמ' היכי שיימין צבית סאה בלגמי נפשה לא שיימין דמכחשין ליה למזיק דקרתה ערוגה של קב או קביים חשונה לפי דמיו אלא שמין ס' סאין ורואין כמה דמים מגיעים לבית סאה וחורין ושמן כמה נפחתה בשביל הערוגה וקשה דהיין מליני שמי שמוות הללו דנקרא לא כמי אלא כשדה אחר ששמן מה שהיך אגב שדה אחרת ומן המשנה לא משתמע כלל ועוד דלמ"ד בגמ' קלח בששים קלחים כלומר בששים שיעורים כמותו אמאי נקט במתניתין בית סאה ועוד קשה דפרין בגמרא אכלהו אמוראי מהא דתניא אכלה קב או קביים רואין אותה כאלו היא ערוגה קטנה ומשערין אותה מאי לאו בפני עלמיה תקיף ליה (ומתני' דקתני שמשערין אותה צבית סאה) וגרסה לפרש דשמין בית סאה דקתני היינו בית סאה הנאלק שמתן צבית סאה כדקתני סיפא במילתא דר"ש אס סאה סאה אס סאמים סאמים ולפי של פ"י משמיעו כמה שמין אותה אלא שנאותה שדה שמין אותה מפרש בגמרא היכי שיימין ומפרש ר' יוסי נר חנינא סאה בששים סאין בין אכלה פחות בין אכלה יותר לעולם שמין סאה בששים ומשלם לפי החשבון חזקיה אומר קלח בששים קלחים כלומר לעולם מה שאכלה בששים שיעורין כמותן ר' ינאי אומר תרקב בששים תרקבין ויין אכלה פחות או יותר משלם לפי חשבון ולר' ינאי משניח יותר מוזק מלר' יוסי בר חנינא דקרתה תרקב אינה ניכרת בשלשים סאין כמו קרתה סאה בס' סאין כאלמר רב פפא דלין שמין כור בס' כוריס מפני שפוגם מוזק ואע"ג דקתני במתניתין בית סאה צבית סאה לרבי ינאי לא לשיעורא נקטינן שאין משערין בו כלל אלא בתרקב משערין וגרסה לר"י דכי משערין למר בתרקב ולמר בשאה לאו צבית סאה ורע קאמר דהוי נ' על נ' דלין דומה שדברה משמיעו צוה דבנהמה אחת איירי ומתי אכלה כל זה אלא בשאה פירות קאמר דמשערין דקתני אס סאה סאה ולין לתמוה על לשון בית סאה דקתני במתניתין דכיון שהפירות מחוברין לקרקע שייך שפיר בית סאה והא דפרין בגמרא אברייתא האי ולא בית כור ולא כור מצעי ליה היינו משום דברייתא קתני קב ובסיפא בית כור ומיהו אי היה מפרשין דצבית סאה ורע קאמר כגון נ' על נ' הוי ניחא טפי אע"ג דבגמרא נקט לכולהו בלא בית דקאמר סאה תרקב קב וכור אין להקפיד דלפעמים קרי נמי לבית כור ורע כור כסם כלאשכתן צפרק המקבל (ב"מ דף קה:) ונתן ארבעה קבין לכור ומסיק דארבעה קבין לכור ורע קאמר:

ולאסטמורי בנוס. להשמר דממתי: סאה בס' סאין. ערוגה אחת שמין בית סאה דמכחשין ליה למזיק לפי הולא ורואין מזו לימכר ועני שאין ידו משנת לדמי קרקע גדולה קונה אותו ציומר דממיו וקרתה ערוגה של קב או קביים משיב לו לפי דמיו אלא שמין ששים סאים כמה שוין ורואין כמה דמים מגיעין לבית סאה וחורין ושמן כמה נפחתה דמיו בשביל קרתה ערוגה זו. ור"מ למה החכר בית סאה שאס היה שמין מהמלה הערוגה בששים סאין כמה היו יפין וכמה הן יפין לא היה משלם כלום שאין קרתה ערוגה קטנה ניכרת בששים סאין אכל צבית סאה ניכרת: פרק בששים פרקין. שלשים סאין שמין ולא ששים דל"כ מפקדה ליה לניזק שאין קוין מניין לששים סאין לפי שמרויין הן לאדם צינטי ומועטין הן למשופע בנכסים: קלח בס' קלחים. מה שאכלה בס' שיעורין כמותו: משלם דמיון. כמו שנמכרין קב או קביים בשוק: מאי לאו בפני עלמיה. וקשיא לכולהו: לא בששים. ולכל חד כדלית ליה: אין שמין קב בששים קביים. אס אכלה קב אין שמין בששים קביים מפני שמשערין מוזיק. דששים קביים אין להם מכר מפני שמרויין הן לעמי ומועטין לצינטי וכל שכן לעשיר ועוד שאין קרתה קב ניכרת בששים קביים ולא כור בששים כורין. אכלה כור מנוחה אין שמין אותה בששים כורין: לפי שאדם המשופע בנכסים ותצד לקנות קרקע גדולה קונה אותה כשאה מנוחה כהרבה יותר מדמיו ועוד קרתה כור גדולה היא מאד אלא כל שמין בששים: ולא כור מצעי ליה. דקתני אין שמין קב ולא קתני בית קב: קב צבית כור. אין קרתה נראית: כור. שלשים סאה: קשנא. דקל: אמר ליה. ריש גלותא לני ראיית: ופלפא סאלפא כקניא סו. שלשה דקלים זה אכל זה: דינא דפרסאה. שאני דין מורה: אס אמרו. בס' להקל על המזיק: בנזקי ממונו. כמה שאכלה בהמתו והזיקה: יאמרו בנזקי גופו. שמויק בעלמנו בדיים שקלן לדקל: הפככיר כרמו. שיחה וזילה: קטמה נטיעה גרסינן. בהמה שקטמה נטיעה: גוזרי גזירות. קונסי קנסות אדמונו ומן בן אשלוט צפרק כתרל דכחובות (קד"י:). סויו. שחח: במשוייר שנה. רואין את אכלה

הנותר לפי מה שעללה כל ערוגה ערוגה כל ערוגה יפה. הקרקע לימכר כשהיא עם השחת: סמדר

קבשנא. פי' בנזקטורס דקל וכן משמע דקאמר ותלתא ותלתא כקניא הוו קיימי ותאלי הם דקלים כדמוכת בהחובל (לקמן דף נג.) הוא חללי צי גופני וקאמר גופני קנו דקלי וקשה דכפ"ק דע"ו (דף ד:) מן דקל טב וחזנ' ונקלצא ומפרש בגמ' חזנ' קשנא ושמה יס מיני דקלים הרבה שאחד קרוי דקל סתם ואחד קרוי חזנ' דהיינו קשנא ובערוין פירש דקשנא הוא דקל פתסאה: דר"אין ריגא דפרסאה. י"מ של דקל פרסאי דאמר לקמן הלכתא טוומיה דריש גלותא בדקל פתסאה ולפי מה שפירש בערוין דקשנא דקל פתסאה אי אפשר לפרש ק:

(6) [לקמן ע"ו: (ב) י"א
היה. כ"ל (ג) טוומיה קה.
(ד) ש"ך לפי נפשתו.
(ה) (כ"ל, ו) ג"י ס"ח
לממתי וכן הוא כפי השאל
לג: וע"ש.

תורה אור השלם
1. כי יבצר איש שדה או
קרב ושלח את בעירו
וכער בשדה אחר מיטב
שדרו ומיטב כרמו
ישלם: שמוח כב ד

הגרות הגר"א
[א] חו"ס ד"ה שמין סי'
ויל' דשמין בית סאה. ג"כ
והר"א ר"י דה"כ קאמר
שאס אכלה פחות מהסאה
שמין כפי"ע ולר"י נפחת
מתרקב: